

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 8 febr. 1898, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående
upplåtelse af kronomark till Jockmocks kommun i Norrbottens län.*

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 4) af den 10 december 1897 meddelas, hurusom genom utslag den 15 december 1890 angående afvittring af Jockmocks socken i Norrbottens län Kongl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda län fastställt ett af afvittringslandtmätaren G. M. Svalbe upprättadt förslag, enligt hvilket, med anledning af derom gjord framställning, till kyrkoplats åt Jockmocks socknemän afsatts 12.1975 hektar inegor, 251.2148 hektar duglig skogsmark och 76.2904 hektar impediment, eller tillhopa 339.7027 hektar, med en i förhållande till egornas afkastning beräknad ränta af 174.74 öre och ett mot räntan svarande skattetal af $17\frac{1}{64}$ mantal, hvarjemte Kongl. Maj:ts befallningshafvande förklarar, bland annat, att kyrkoplatsen finge, tills vidare och intill dess annorlunda förordnades, disponeras af socknemännen mot den åsatta räntan.

Med skrifvelse den 11 december 1896 hade Kongl. Maj:ts bemälda befallningshafvande öfverlemnad en af Jockmocks kommun gjord ansöknings, att, sedan numera förslag till reglering af kyrkoplatsen blifvit af

Kongl. Maj:ts befallningshafvande uppgjordt och af kommunen godkändt, det till tomter utlagda området af kyrkoplatsen måtte under full eganderätt till kommunen öfverlemnas.

I berörda skrifvelse hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført, att det område, kommunen sålunda önskade få åt sig upplåtet, enligt intyg af afvittringsstyresmannen H. W. Boström omfattade 146.⁸⁸²⁵ hektar, samt att berörda område å en vid skrifvelsen fogad, af kommissionslandtmätarne A. Orstadius och C. A. Sjöberg åren 1880, 1881 och 1886 upprättad karta öfver kyrkoplatsen funnes utmärkt med bokstäfverna A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T och U. Ifrågavarande område kunde icke ega något egentligt värde för Kongl. Maj:t och kronan, men å andra sidan vore det af yttersta vigt såväl för kommunen att erhålla eganderätt till det jordområde, som för dess byggnader och öfriga allmänna behof vore af nöden, som ock för de enskilde, hvilka redan bosatt sig å kyrkoplatsen eller derstädes önskade skaffa sig egna hem, att kunna ej mindre förvärfva sig tryggad rätt till byggnadsgrund för sina hus än ock mot säkerhet af in-teckning deri upplåna nödiga medel för byggnaders uppförande. På grund häraf hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att förenämnda område 146.⁸⁸²⁵ hektar måtte för alltid under eganderätt till kommunen upplåtas utan annan afgäld än den, som kunde anses inbegripen i den ränta, hvilken vid afvittringen faststälts att utgå från hela det för kyrkoplatsen afsatta område. I sammanhang härmed hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillstyrkt, att vid den blifvande upplåtelsen måtte föreskrifvas, dels att kommunen skulle vara berättigad att å området upplåta mark till enskilde för bebyggande mot de villkor, kommunen kunde finna skäligt föreskrifva, dock med iakttagande dervid att de, till hvilka mark för nämnda ändamål af kommunen upplåtes, skulle vara skyldiga att ställa sig till efterrättelse de ordningsstadganden, Kongl. Maj:ts befallningshafvande kunde finna skäligt meddela i afseende å områdets bebyggande, samt att egare af redan å området uppförda byggnader skulle ega företrädesrätt att för dem erhålla nödigt tomtutrymme mot den löseskilling, som, derest öfverenskommelse om beloppet ej kunde mellan vederbörande träffas, skulle af Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämmas, dels ock att kommunen skulle vara skyldig att, der sådant inom fem år från upplåtelsen påkallades, utan lösen å området afstå nödigt tomtutrymme intill 1½ hektars vidd för ifrågasatt jägmästarebostad.

På grund af remiss hade kammarkollegium afgifvit utlåtande i

ärendet, dervid kollegium tillika öfverlemnadt inhemtadt yttrande från domänstyrelsen.

Sistnämnda embetsverk hade, efter att hafva hört vederbörande jägmästare och öfverjägmästare, erinrat, att, sedan frågan om öfverlopps-markernas disposition blifvit afgjord, det för en ändamålsenlig förvaltning af de staten tillhöriga betydande skogarne inom Jockmocks revir syntes blifva nödigt, att detta revir delades, samt att för skogspersonalens stationerande vid kyrkoplatsen, såsom den med afseende å ej mindre post- och kommunikationsförhållanden än äfven skogsadministrationen lämpligaste platsen, framdeles kunde finnas nödigt att der liksom i Arvidsjaur uppföra jägmästarebostad, vare sig för en eller två jägmästare. Till förekommande af framtida tvistigheter med kommunen och för bättre tillgodoseende af statens skogsintresse borde likväl platsen för den blifvande jägmästarebostaden närmare bestämmas, än i Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förslag skett, samt kommunen förpligtas att utan inskränkning till tiden afstå ett något större område, än Kongl. Maj:ts befallningshafvande ansett erforderligt.

Med åberopande af dessa skäl hade domänstyrelsen, som i öfrigt icke funnit något att erinra mot framställningen, hemställt, att densamma måtte bifallas på sätt Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillstyrkt, dock med den ändring, att kommunen skulle vara skyldig att till jägmästarebostad utan lösen afstå de å en af kommissionslandtmätaren Sjöberg år 1887 upprättad, till en del i kopia återgifven regleringsplan för kyrkoplatsen med litt. g, h, k och l betecknade tomter jemte mellanliggande, för väg afsedd mark, tillhoppa utgörande 2.14 hektar.

För egen del hade kommarkollegium, jemte meddelande att Jockmocks kyrkoplats icke funnes i jordeboken upptagen, på de af Kongl. Maj:ts befallningshafvande anförda skäl tillstyrkt bifall till ansökningen i enlighet med Kongl. Maj:ts befallningshafvandes hemställan, dervid kollegium emellertid biträdt den af domänstyrelsen förordade ändring i de af Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna bestämmelser.

Slutligen hade beträffande den af Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna bestämmelsen, att egare af redan å området uppförda byggnader skulle tilläggas företrädesrätt att för dem erhålla nödigt tomtutrymme, Kongl. Maj:ts befallningshafvande i skrifvelse den 19 augusti 1897 anfört, att, enär till Kongl. Maj:ts befallningshafvandes kännedom kommit, att personer, hvilka gjort oloflig sprit- och maltdrycksförsäljning till yrke, bosatt sig å området för att der utöfva sin förderfbringande handtering, Kongl. Maj:ts befallningshafvande, på det att dylika individer icke måtte redan vid första upplåtelsen af tomtplatser å området

derstädes vinna fast fot, ansett sig nu böra hemställa, att berörda bestämmelse måtte vid upplåtelsen antingen helt och hållet uteslutas eller ock föreskrift lemnas derom, att egare af redan på området uppförda byggnader *i regel* skulle ega företrädesrätt till tomtutrymme för dessa.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

att omförmälda område, 146.8825 hektar, måtte under eganderätt upplåtas till Jockmocks kommun utan annan afgäld än den, som kunde anses inbegripen i den ränta, hvilken vid afvittringen faststälts att utgå från hela det för kyrkoplatsen afsatta område, samt under vilkor i öfrigt,

att å området måtte af kommunen upplåtas mark åt enskilde för bebyggande mot de vilkor kommunen kunde finna skäligt föreskrifva, med iakttagande dervid, att de, till hvilka mark för nämnda ändamål af kommunen upplåtes, skulle vara skyldiga att ställa sig till efterrättelse de ordningsstadganden, Kongl. Maj:ts befallningshafvande kunde finna skäligt meddela i afseende å områdets bebyggande, att egare af redan å området uppförda byggnader skulle ega företrädesrätt att för dem mot lösen erhålla nödigt tomtutrymme, samt att, derest kommunen på grund af särskilda förhållanden skulle finna sådan företrädesrätt, hvarom nu vore sagdt, icke böra tillkomma egare af redan uppförd byggnad eller öfverenskommelse om löseskillingens belopp icke kunde mellan kommunen och vederbörande träffas, frågan härom skulle underställas Kongl. Maj:ts befallningshafvandes pröfning,

att kommunen skulle vara skyldig att, derest sådant påfordrades, till jägmästarebostad utan lösen afstå förenämnda, å den af kommissionslandtmätaren Sjöberg år 1887 upprättade regleringsplan för kyrkoplatsen med litt. g, h, k och l betecknade tomter jemte mellanliggande, för väg afsedd mark, utgörande tillhoppa 2.14 hektar,

samt att kommunen måtte, tills vidare och intill dess annorlunda kunde varda af Kongl. Maj:t bestämdt, disponera för tomterna inflytande försäljningsmedel och tomtören till bestridande af sådana utgifter, som funnes erforderliga för områdets behöriga ordnande.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling denna proposition blifvit hänvisad, har emot Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke haft annat att erinra än att, då de till jägmästarebostad förbehålla tomter möjligen skulle, sedan behovet af bostad för jägmästaren blifvit annorledes tillgodosedt, behöfva tagas i anspråk för annat allmänt ända-

mål, det synts böra föreskrifvas, att kommunen skall vara skyldig att, derest så påfordras, ej allenast till jägmästarebostad utan äfven till annat allmänt ändamål utan lösen afstå dessa tomter jemte mellanliggande, för väg afsedd mark.

Utskottet hemställer alltså:

att Kongl. Maj:ts förevarande proposition må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver,

att omförmälda område, 146.8825 hektar, må under eganderätt upplåtas till Jockmocks kommun utan annan afgäld än den, som kan anses inbegripen i den ränta, hvilken vid afvittringen faststälts att utgå från hela det för kyrkoplatsen afsatta område, samt under vilkor i öfrigt,

att å området må af kommunen upplåtas mark åt enskilde för bebyggande mot de vilkor, kommunen kan finna skäligt föreskrifva, med iakttagande dervid att de, till hvilka mark för nämnda ändamål af kommunen upplåtes, skola vara skyldiga att ställa sig till efterrättelse de ordningsstadganden, Kongl. Maj:ts befallningshafvande kan finna skäligt meddela i afseende å områdets bebyggande, att egare af redan å området uppförda byggnader skola ega företrädesrätt att för dem mot lösen erhålla nödigt tomtutrymme, samt att, derest kommunen på grund af särskilda förhållanden skulle finna sådan företrädesrätt, hvarom nu är sagdt, icke böra tillkomma egare af redan uppförd byggnad eller öfverenskommelse om löseskillingens belopp icke kan mellan kommunen och vederbörande träffas, frågan härom skall underställas Kongl. Maj:ts befallningshafvandes pröfning,

att kommunen skall vara skyldig, att, derest sådant påfordras, till jägmästarebostad eller annat allmänt ändamål utan lösen afstå förenämnda, å den af kommissionslandtmätaren Sjöberg år 1887 upprättade regleringsplan för kyrkoplatsen med litt. g, h, k och l be-tecknade tomter jemte mellanliggande, för väg afsedd mark, utgörande tillhopa 2.14 hektar,

samt att kommunen må, tills vidare och intill dess annorlunda kan varda af Kongl. Maj:t bestämdt, disponera för tomterna inflytande försäljningsmedel och tomtören till bestridande af sådana utgifter, som finnas erforderliga för områdets behöriga ordnande.

Stockholm den 8 februari 1898.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.